

**VISEGRAD
JOURNAL
ON HUMAN RIGHTS**

Nº 2, 2021

Editorial board

Slovak Republic

Prof. JUDr. Jan Svak, DrSc.
Doc. JUDr. Julius Kovach, CSc.
JUDr. Ivan Ikrényi, PhD., F.I.I.
JUDr. Denisa Soukenikova, PhD.
JUDr. Ivan Roháč, LL.M, MBA, PhD.
JUDr. Martina Reřichová, PhD.
Prof. JUDr. Stanislav Mráz, CSc.
Prof. JUDr. Pavel Hollander, DrSc.
Prof. PhDr. JUDr. Milos Vecera, CSc.
Prof. JUDr. Jan Hurdik, DrSc.
JUDr. Alexandra Sestrienková
JUDr. Lukáš Cisko, Ph.D.
JUDr. Ivana Shoshková, PhD.
JUDr. Jozef Beňo, PhD.

Czech Republic

JUDr. Petr Poledník
Prof. JUDr. Jiří Jelínek, CSc.
JUDr. Zdenka Papoušková, Ph.D.
Doc. JUDr. Blanka Vítová, LL.M., Ph.D.
Doc. et doc. JUDr. Naděžda Shishková, Ph.D.
Prof. JUDr. Michal Skrejpek, DrSc.
Prof. JUDr. Jan Hurdik, DrSc.

Ukraine

Prof. JUDr. Yaroslav Lazur, DrSc.
Prof. JUDr. Dmytry Byelov, DrSc.
Prof. JUDr. Yuriy Bysaha, DrSc.
JUDr. Myroslava Hromovchuk, CSc.
Prof. JUDr. Oleksandr Roháč, DrSc.
Prof. JUDr. Viktor Zaborovskyy, DrSc.
Prof. JUDr. Ludmila Deshko, DrSc.

Romania

Assoc.prof. Daniel Berlinger, PhD.
Lect.univ.dr. Ioan Liviu Taut.
Prof. JUDr. Ivan Horka, PhD.

Poland

Prof. JUDr. Piotr Stanisz
Ph.D. Katarzyna Szwed

Ph.D. Marta Kolodziejczyk
Ph.D. Justyna Ciechanowska
Dr. Jarosław Storzynski
Dr. Grzegorz Maroń
Prof. dr hab. Janush Nichyporuk

Russian Federation

Prof. JUDr. Oleksandr Sevrukov, DrSc.
JUDr. Helena Shekk, PhD.

Moldova

Prof. JUDr. Valeriu Bujor
Prof. JUDr. Valeriu Čerba

Macedonia

Assoc. prof Zoran Filipovski, PhD.

Croatia

Prof. JUDr. Budislav Vukas jr., DrSc.

Hungary

Dr. Timea Barzó
Dr. Varga Norbert
Dr. habil Csilla Csak, PhD
Dr. Erika Varadi-Csema, PhD, LL.M

Kazakhstan

Prof. JUDr. Kazbek Ukanov, DrSc.

Litva

Prof. JUDr. Arvid Struzhunas, DrSc.

Latvia

Doc. JUDr. Janis Grasis

Austria

Prof. JUDr. Bernd Wieser, DrSc.

Estonia

Prof. Tanel Kerikmäe
Dr Archil Chochia
LLM Madis Ernits

www.vjhr-journal.sk

Registered number: EV 5051/14

Publisher:

PANEURÓPSKA
VYSOKÁ ŠKOLA

Pan-European University
Faculty of Law Tomášikova,
10 Bratislava

Uzhhorod National
University
Faculty of Law
Kapitul'na, 26 Uzhhorod

Public organization
„LEX PRO OMNES”
Mierová, 2529 Humenné

Public organization
„Association of International
Educational and Scientific
Cooperation”
Kapitul'na, 26 Uzhhorod

Contents

▶ The role of the territorial community in the formation of the collective habitus of man <i>Роль територіальної громади у формуванні колективного габітусу людини</i> <i>Boyarsky Alexander</i>	10
▶ Activities of foreign authorities carrying out enforcement of judgments <i>Зарубіжний досвід діяльності органів, що здійснюють примусове виконання судових рішень</i> <i>Svitlychnyy Alexander, Maidanevich Anna</i>	19
▶ Problems in the legal regulation of the labour of persons under 18 in the creative sphere <i>Проблеми правового регулювання праці осіб віком до 18 років у творчій сфері</i> <i>Abdel Fatah Anna</i>	24
▶ Fictions on discretion in law enforcement of financial legal provisions <i>Barikova Anna</i>	30
▶ The genesis of the institute of notification of suspicion in criminal proceedings <i>Гене́за інституту повідомлення про підозру у кримінальному провадженні</i> <i>Maksimenko Artem</i>	36
▶ Legislation of foreign countries on criminal responsibility for provocation of bribery <i>Законодавство зарубіжних країн про кримінальну відповідальність за провокацію підкупу</i> <i>Myrko B.</i>	42
▶ Research methodology of legal regulation of termination of entrepreneurial entities and business associations under the legislation of Ukraine and the European Union <i>Методологія дослідження правового регулювання припинення підприємницьких товариств та господарських об'єднань за законодавством України та Європейського Союзу</i> <i>Курпан Bohdan</i>	46
▶ Artificial insemination: religious and legal principles <i>Штучне запліднення: релігійні та правові засади</i> <i>Belov Dmytro, Gromovchuk Myroslava</i>	51
▶ Subsequent judicial control as a guarantee of the legality of the pre-trial investigation <i>Наступний судовий контроль як гарантія законності досудового розслідування</i> <i>Mirkovets Dmytro</i>	55
▶ International legal instruments on restrictions in regard of human rights and fundamental freedoms <i>Doroshenko Elmira</i>	60
▶ Tax relief as an optional element of the legal mechanism of the fee for parking spaces for vehicles <i>Податкова пільга як факультативний елемент правового механізму збору за місця для паркування транспортних засобів</i> <i>Karpushyn Hryhoriy</i>	64

<p> Forms of international cooperation in the field of forensic examination: issues of today <i>Yatsenko Irina</i> ..... </p>	69
<p> Administrative and legal support for the protection of intangible cultural heritage in Ukraine and its mechanism <i>Адміністративно-правове забезпечення охорони нематеріальної культурної спадщини в Україні та його механізм</i> <i>Kuderska Iryna</i> ..... </p>	73
<p> Current issues of settlement of certain issues of air protection in Ukraine at the level of bylaws <i>Сучасні питання врегулювання некоторых питань захисту повітря в Україні на рівні законодавства</i> <i>Rubtsova Iryna</i> ..... </p>	79
<p> Foreign experience of the organization of judicial expert activities, technical forensic support and the possibilities for its implementation in Ukraine <i>Зарубіжний досвід організації здійснення судово-експертної діяльності й техніко-криміналістичного забезпечення та можливості його використання в Україні</i> <i>Veresenko Iurii</i> ..... </p>	85
<p> Legal nature and content of the right to receive public services <i>Юридична природа та зміст права на отримання публічних послуг</i> <i>Lutsiv Ivanna</i> ..... </p>	91
<p> Information and analytical support of drug criminality counteracting <i>Інформаційно-аналітичне забезпечення протидії наркозлочинності</i> <i>Stupnyk Jaroslav, Plyska Vladimir, Getsko Mikhail</i> ..... </p>	96
<p> Causes and conditions of crimes committing in the sphere of drugs, psychotropic substances, its analogs or precursors <i>Причини та умови вчинення злочинів у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів</i> <i>Stupnyk Jaroslav, Horinetskyu Yosyp</i> ..... </p>	104
<p> Attribution of the conduct of an insurrectional movement in the light of succession of states in respect of state responsibility <i>Атрибуція діяння повстанського руху в світлі правонаступництва держав щодо відповідальності</i> <i>Mailunts K.</i> ..... </p>	111
<p> Impact of the soft law acts of the european committee for the prevention of torture on the legislation of Ukraine <i>Yamelska Khrystyna</i> ..... </p>	117
<p> The right of electronic identification in Ukraine <i>Право на електронну ідентифікацію в Україні</i> <i>Vasylchuk Larysa</i> ..... </p>	123
<p> The concept and features of the constitutional right of man and citizen to own, use and dispose of their property <i>Поняття та ознаки конституційного права людини і громадянина володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю</i> <i>Dobrev Mikola</i> ..... </p>	129

<p> ► The place of decisions of European Court of Human Rights in the legal system of Ukraine <i>Місце рішень Європейського суду з прав людини у правовій системі України та країн-учасниць ради Європи</i> <i>Darmin M.</i> ..... </p>	135
<p> ► Armed conflict in Ukraine through the prism conflicts in Yugoslavia and Nagorny Karabakh <i>Збройний конфлікт в Україні крізь призму югославського та карабахського конфліктів</i> <i>Topolnytska Mariana</i>..... </p>	140
<p> ► Competition of the jurisdiction of the Constitutional Court of Ukraine and the case-law of the European Court of Human Rights <i>Конкуренція юрисдикції Конституційного суду України та юриспруденція Європейського суду з прав людини</i> <i>Vokoch Marina</i>..... </p>	145
<p> ► The legal basis for transboundary cooperation of Ukraine in the biodiversity protection area <i>Правові засади транскордонного співробітництва України у сфері охорони біорізноманіття</i> <i>Vashchyshyn Mariya</i>..... </p>	152
<p> ► State reforms in the church sphere in the Austrian Empire under Joseph II: essence and evaluation <i>Державні реформи в церковній сфері у Австрійській Імперії за Йосифа II: сутність та оцінка</i> <i>Pyrtko Mykhailo</i> ..... </p>	158
<p> ► National taxes as a source of filling the budgets of territorial communities in Ukraine <i>Загальнодержавні податки як джерело наповнення бюджетів територіальних громад в Україні</i> <i>Ivanenko Mykola</i>..... </p>	164
<p> ► Legal regulation of prevention and counteraction to domestic violence in European countries <i>Правове регулювання запобігання та протидії домашньому насильству в країнах Європи</i> <i>Statsyuk N.</i> ..... </p>	170
<p> ► The concept and features of the aviation industry and the use of Ukrainian airspace <i>Поняття та особливості авіаційної галузі та використання повітряного простору України</i> <i>Borisocheva Natalia</i>..... </p>	175
<p> ► Purpose of implementation of the function of justice in criminal proceedings of Ukraine <i>Мета реалізації функції правосуддя у кримінальному процесі України</i> <i>Syza Nataliia</i>..... </p>	180
<p> ► Dialogue between courts as a way of human rights case law development (on materials of the European Court of Human Rights) <i>Stetsyk Nazarii</i>..... </p>	186

<p> Investment agreement as a ground trust property relations <i>Інвестиційний договір як підстава виникнення довірчих відносин власності</i> <i>Ilkiv Oleh</i> ..... </p>	192
<p> Practice of application of certain norms of the Criminal Code of Poland of 1932 in political processes regarding OUN members <i>Практика застосування окремих норм Кримінального кодексу Польщі 1932 р. у політичних процесах, щодо членів ОУН</i> <i>Vynarchyk Oleh</i> ..... </p>	197
<p> Foreign experience in combating the illegal woodcutting or transportation of illegal timber, storage and timber-marketing <i>Зарубіжний досвід протидії незаконній порубці або незаконному перевезенню, зберіганню, збуту лісу</i> <i>Tkalenko Oleh</i>..... </p>	203
<p> Administrative and regulatory regulation of the functioning of river transport in Ukraine and the EU <i>Адміністративно-нормативне регулювання функціонування річного транспорту в Україні та ЄС</i> <i>Kocherev Oleksiy</i>..... </p>	210
<p> Representation in the notarial process: some questions <i>Представництво у нотаріальному процесі: окремі питання</i> <i>Kryzhevskaya Olena</i>..... </p>	215
<p> Mediation as an alternative resolution mean of international disputes between EU member-states <i>Медіація як альтернативний засіб розв'язання міжнародних спорів між державами-членами ЄС</i> <i>Moiseenko Olena</i>..... </p>	220
<p> Constitutional interpretation of legal norms and law implementation activities in the field of gender identity <i>Medvid' Olexandra</i>..... </p>	225
<p> Presumption of innocence and respect for human dignity: problematic issues of the relationship of two principles <i>Презумпція невинуватості та повага до людської гідності: проблемні питання взаємозв'язку двох засад</i> <i>Varchenko Olha</i> ..... </p>	231
<p> Administrative and legal status of the patrol police of Ukraine as subject of offense prevention <i>Адміністративно-правовий статус патрульної поліції України як суб'єкта профілактики правопорушень</i> <i>Croitor Oleksandr</i>..... </p>	236
<p> Administrative deliktivist background phenomenon of criminality (on the example of administrative offenses related to corruption and corrupt criminal offenses) <i>Адміністративна деліктність як фонове для злочинності явище (на прикладі адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією, та корупційних кримінальних правопорушень)</i> <i>Demiak Pavlo</i>..... </p>	242

<p> Time factors of the right to a fair trial according to the european dimension <i>Guyvan Petro</i>..... </p>	249
<p> Some procedural issues concerning the authority of persons who take part in the investigative (search) action – search <i>Деякі процесуальні питання щодо повноваження осіб, котрі приймають участь при проведенні слідчо (розшукової) дії – обшук</i> <i>Tereschuk S.</i>..... </p>	255
<p> Austrian waste recovery industry in the perspective of the Court of justice of the European union <i>Yatsenko Semyon, Tarasevych Olena</i>..... </p>	260
<p> Representation of attorneys in the notary process: current issues of legislative regulation, practice and theory <i>Представництво адвокатом в нотаріальному процесі: актуальні питання законодавчої регламентації, практики та теорії</i> <i>Fursa Svitlana, Fursa Yevhen</i>..... </p>	264
<p> Topical issues of combating crimes related to unauthorized access to computer networks and telecommunications networks at present <i>Актуальні питання протидії злочинам, пов'язаним з несанкціонованим доступом до комп'ютерних мереж та мереж електрозв'язку у сьогоднішній</i> <i>Krymskyi Taras</i>..... </p>	269
<p> The right to internet access in the context of defining the state's obligations <i>Право на доступ до інтернету у контексті визначення обов'язків держави</i> <i>Popovych Tereziia</i>..... </p>	274
<p> Prevention of juvenile delinquency: positive aspects of international experience and prospects for their introduction in Ukraine <i>Профілактика правопорушень серед неповнолітніх: позитивні аспекти міжнародного досвіду та перспективи їх запровадження в Україні</i> <i>Kobzeva Tetyana, Dudchenko Vyacheslav</i>..... </p>	279
<p> Criminal legal counterwork for domestic violence in Austria, Germany, Italy and the ways of its improvement in Ukraine <i>Кримінально-правова протидія домашньому насильству в Австрії, Німеччині й Італії та шляхи її удосконалення в Україні</i> <i>Mytnyk Ulyana</i>..... </p>	285
<p> Criminological characteristics of the person of the criminal-official who occupies a particularly responsible position <i>Кримінологічна характеристика особи злочинця-службової особи, яка займає особливо відповідальне становище</i> <i>Kabaiev V.</i>..... </p>	290
<p> Basic principles of EU commercial law <i>Vasylieva Valentyna, Kovalyshyn Oleksandr</i>..... </p>	295
<p> The immediate object of persistent failure to perform duties related to the care of a child or a person under guardianship or in the custody (art. 166 of the Criminal code of Ukraine) <i>Безпосередній об'єкт злісного невиконання обов'язків по догляду за дитиною або за особою, щодо якої встановлена опіка чи піклування (ст. 166 КК України)</i> <i>Filipenko Valeriia</i>..... </p>	299

Price as a condition of satisfaction of mortgage agreement <i>Ціна як умова договору про задоволення вимог іпотекодержателя</i> <i>Horbachova Valeriia</i>	305
About certain new expert research in Ukraine <i>Про окремі новітні експертні дослідження в Україні</i> <i>Vazhanyuk Vasil</i>	310
Experience of Georgia, Kazakhstan, Latvia, Voldova, Tajikistan and Turkmenistan in the field of legal regulation of trade liability <i>Досвід Грузії, Казахстану, Латвії, Молдови, Таджикистану та Туркменістану у сфері правового регулювання відповідальності за торгівлю дітьми</i> <i>Savenko Victoria</i>	315
Current study of complex legal issues of application of sanitary and phytosanitary measures in Ukraine in accordance with WTO and EU requirements <i>Актуальне дослідження складних правових питань застосування в Україні санітарних та фітосанітарних заходів згідно вимог СОТ та ЄС</i> <i>Sidor Victoria</i>	320
About the possibility of obtaining information with limited access at the request of a lawyer <i>Щодо можливості отримання інформації з обмеженим доступом на запит адвоката</i> <i>Zaborovskyi Viktor, Buletsa Sibilla</i>	322
Place of the right to a favorable environment in the system of universally recognized human rights <i>Lykhohliad Vitalina</i>	329
Cybercrime as a new phenomenon and a source of high levels of public danger <i>Кіберзлочинність як новітній феномен та джерело високого рівня суспільної небезпеки</i> <i>Pakhomov Vladimir, Dumchikov Mikhail</i>	335
Legal status of cryptocurrency in usa <i>Правовий статус криптовалюти в США</i> <i>Lohoyda Volodymyr</i>	341
Economic and legal means of deoligarchization of the Ukrainian economy <i>Господарсько-правові засоби деолігархізації української економіки</i> <i>Meniv Y. O.</i>	347
Alternative energy in Ukraine: legal bases <i>Альтернативна енергетика в Україні: правові основи</i> <i>Ostapenko Y.</i>	351
The principle of good governance: concept, content and values <i>Принцип належного урядування (good governance): поняття, зміст та значення</i> <i>Bernazyuk Yan</i>	357
State of investigation of the problem of criminal responsibility for declaring increase information in criminal literature of Ukraine <i>Стан дослідження проблеми кримінальної відповідальності за декларування недостовірної інформації у кримінально-правовій літературі України</i> <i>Yakymenko Yaroslav</i>	363

<p> Some features of the relationship between international and national export control regimes <i>Деякі особливості співвідношення міжнародних та національних режимів експортного контролю</i> <i>Yarusevych Yevgeniy</i>..... </p>	369
<p> Juridical person as a participant of fiduciary relationships <i>Юридична особа як учасник фідучіарних правовідносин</i> <i>Shynkarova Yevheniia</i> ..... </p>	374
<p> Village settlements, city councils, as subjects of control in the field of land resources <i>Сільські селищні, міські ради, як суб'єкти контролю у сфері земельних ресурсів</i> <i>Makarenko Yuliya</i> ..... </p>	379
<p> Legal regulation of police salary: domestic and foreign experience <i>Правове регулювання оплати праці поліцейських: вітчизняний та зарубіжний досвід</i> <i>Masalova Tetiana</i>..... </p>	385
<p> The experience of some post-soviet countries in establishing criminal liability for premeditated murder combined with rape or sexual violence <i>Досвід окремих країн пострадянського простору в частині встановлення кримінальної відповідальності за умисне вбивство, поєднане із зґвалтуванням або сексуальним насильством</i> <i>Korohod Svetlana</i> ..... </p>	390
<p> The advisability of criminalizing violations of the rules of drug trafficking based on the analysis of domestic and foreign experience <i>Logvin A.O.</i> ..... </p>	395

The right of electronic identification in Ukraine

Право на електронну ідентифікацію в Україні

Larysa Vasylychuk

Key words:

human rights, electronic identification, the right to electronic identification, e-government, the fourth generation of human rights.

Ключові слова:

права людини, електронна ідентифікація, право на електронну ідентифікацію, електронне урядування, четверте покоління прав людини.

Постановка проблеми. У процесі євроінтеграції України, розвитку четвертого покоління прав людини, розвитку медицини, науки і технологій, розвитку суспільства, електронного урядування, розвитку інформаційних технологій та диджиталізації, важливого значення набуває дослідження проблематики права на електронну ідентифікацію в Україні.

Дослідження права на електронну ідентифікацію в Україні має важливе практичне значення для подальшого розвитку законодавства України про електронну ідентифікацію, вдосконалення гарантій права на електронну ідентифікацію в Україні, а також для покращення практичної діяльності уповноважених суб'єктів у даній сфері. Внаслідок цього дослідження проблематики права на електронну ідентифікацію в Україні є важливим для розвитку сучасної науки конституційного права.

Метою статті є охарактеризувати проблематику права на електронну ідентифікацію в Україні.

Завданнями даної статті є: сформулювати авторське визначення поняття «право права на електронну ідентифікацію в Україні», проаналізувати порядок реалізації права на електронну ідентифікацію в Україні.

Стан дослідження. Проблематика права на електронну ідентифікацію в Україні є актуальною, а окремі її аспекти були предметом дослідження багатьох сучасних науковців, зокрема: О.Аврамової, І.Алмаші, С.Булеци, О.Жидкової, М.Менджул.

Виклад основного матеріалу.

Нині формується новітнє покоління прав людини - права людини четвертого покоління в результаті розвитку медицини, науки і технологій, еволюції концепції прав людини, розвитку суспільства, електронного урядування, розвитку інформаційних технологій та диджиталізації.

І.Алмаші наголошує, що у громадянському суспільстві, на етапі його становлення, як правило, важливою є проблема втілення в життя своїх прав людиною. Будь-яке право, якщо воно не тільки передбачено нормами права, а навіть, гарантоване ним, залишається декларативним, тобто не існуючим насправді, якщо воно не знайшло свого практичного виразу¹.

О.Аврамова та О.Жидкова до четвертого покоління прав людини зараховують право на: зміну статі, трансплантацію органів, клонування, використання віртуальної реальності, одностатеві шлюби, штучне запліднення, евтаназію, вільну від дитини сім'ю та незалежне від державного втручання життя за релігійними, моральними поглядами; також необхідно визначити, чи будуть вони за своїм ознаками збігатися з правомірною поведінкою².

Право на електронну ідентифікацію належить до четвертого покоління прав людини.

Право на електронну ідентифікацію в Україні – це міра можливої поведінки фізичної особи, установленна нормами чинного законодавства України, з метою задоволення її потреб та інтересів у сфері електронної ідентифікації.

Конституцією України³ від 28 червня 1996 року закріплено каталог прав людини в Україні. Важливе значення для розвитку прав людини в Україні мало підписання Угоди про Асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-

¹ Алмаші І.М. Реалізація прав людини в Україні: монографія. Ужгород, Видавничий центр Закарпатського інституту ім. А.Волошина ПрАТ ВНЗ «МАУП», 2015. С. 7.

² Аврамова О. Жидкова О. Четверте покоління прав людини: постановка проблеми. Право України. 2010. № 2. С. 104.

³ Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 року. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 131.

членами, з іншої сторони¹ від 27 червня 2014 року. Дана Угода про Асоціацію ратифікована відповідним Законом України² від 16 вересня 2014 року. Згідно ст. 2 цієї Угоди про Асоціацію повага до демократичних принципів, прав людини та основоположних свобод, а також повага до принципу верховенства права повинні формувати основу внутрішньої та зовнішньої політики Сторін і є основними елементами цієї Угоди.

Важливе значення для реалізації, гарантування та захисту права на електронну ідентифікацію в Україні мають наступні Закони України «Про інформацію»³ від 2 жовтня 1992 року, «Про електронні документи та електронний документообіг»⁴ від 22 травня 2003 року, «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу»⁵ від 18 березня 2004 року, «Про захист інформації у інформаційно-телекомунікаційних системах»⁶ від 31 травня 2005 року, «Про захист персональних даних»⁷ від 1 червня 2010 року, «Про електронні довірчі послуги»⁸ від 5 жовтня 2017 року.

Згідно ст.1 Закону України «Про електронні довірчі послуги» від 5 жовтня 2017 року електронна ідентифікація - процедура використання ідентифікаційних даних особи в електронній формі, які однозначно визначають фізичну, юридичну особу або представника юридичної особи. А автентифікація - електронна процедура, яка дає змогу підтвердити електронну ідентифікацію фізичної, юридичної особи, інформаційної або інформаційно-телекомунікаційної системи та/або походження та цілісність електронних даних.

Відповідно до ст.14 Закону України «Про електронні довірчі послуги» від 5 жовтня 2017 року електронна ідентифікація здійснюється за допомогою засобів електронної ідентифікації, що підпадають під схему електронної ідентифікації, затверджену Кабінетом Міністрів України. Міжнародні договори України щодо електронних довірчих послуг повинні передбачати порядок подання повідомлень та визнання схем електронної ідентифікації (із зазначенням рівня довіри для засобів електронної ідентифікації).

Схема електронної ідентифікації повинна встановлювати високий, середній або низький рівні довіри до засобів електронної ідентифікації, що використовуються в них. Схема електронної ідентифікації визначається Кабінетом Міністрів України.

Низький, середній та високий рівні довіри до засобів електронної ідентифікації повинні відповідати таким критеріям:

- низький рівень довіри до засобів електронної ідентифікації повинен характеризувати засоби електронної ідентифікації в контексті схеми електронної ідентифікації, яка забезпечує обмежений ступінь довіри до заявлених або затверджених ідентифікаційних даних і описується з посиланням на технічні специфікації, стандарти і процедури, що до неї відносяться, включаючи технічні засоби контролю, призначенням яких є зниження ризику зловживання або спростування ідентичності;
- середній рівень довіри до засобів електронної ідентифікації повинен характеризувати засоби електронної ідентифікації в контексті схеми електронної ідентифікації, яка забезпечує суттєвий ступінь довіри до заявлених або затверджених ідентифікаційних даних і описується з посиланням на технічні специфікації, стандарти і процедури, що до неї відносяться, включаючи технічні засоби контролю, призначенням яких є істотне зниження ризику зловживання або спростування ідентичності;
- високий рівень довіри до засобів електронної ідентифікації повинен характеризувати засоби електронної ідентифікації в контексті схеми електронної ідентифікації, яка забезпечує найвищий ступінь довіри до заявлених ідентифікаційних даних особи і описується з посиланням на технічні специфікації, стандарти і процедури, що до неї відносяться, включаючи технічні засоби контролю, призначенням яких є запобігання зловживанню повноваженнями або підміні особи.

Використання кваліфікованих електронних підписів та печаток забезпечує високий рівень довіри до схем електронної ідентифікації.

¹ Угода про Асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 27 червня 2014 року. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/984_011 (дата звернення: 14.10.2020)

² Про ратифікацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: Закон України від 16 вересня 2014 року. Відомості Верховної Ради України. 2014. № 40. Ст. 2021.

³ Про інформацію: Закон України від 2 жовтня 1992 року. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 48. Ст.650.

⁴ Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22 травня 2003 року. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 36. Ст. 275.

⁵ Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу: Закон України від 18 березня 2004 року. Відомості Верховної Ради України. 2004. № 29. Ст. 367.

⁶ Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах: Закон України від 5 липня 1994 року (в редакції Закону України від 31 травня 2005 року). Відомості Верховної Ради України. 2005. № 26. Ст. 347.

⁷ Про захист персональних даних: Закон України від 1 червня 2010 року. Відомості Верховної Ради України. 2010. № 34. Ст. 481.

⁸ Про електронні довірчі послуги: Закон України від 5 жовтня 2017 року. Відомості Верховної Ради України. 2017. № 45. Ст. 400.

Використання удосконалених електронних підписів та печаток забезпечує середній рівень довіри до схем електронної ідентифікації.

Якщо людина звертається до установи, в якій потрібно підтвердити її особу, вона надає відповідний документ. На даний час, згідно чинного законодавства, документом, що посвідчує особу є: паспорт громадянина України, паспорт громадянина України для виїзду за кордон, дипломатичний паспорт, службовий паспорт, посвідчення особи моряка, службове посвідчення, посвідчення водія чи інший виданий державним органом документ, який має такі обов'язкові реквізити, як прізвище, ім'я, по батькові, фотокартку, підпис відповідальної посадової особи, відбиток печатки або штампу установи, яка видала документ, дату видачі.

Під час звернення фізичної особи з метою внесення (зміни) відомостей до певного електронного реєстру встановлення такої фізичної особи здійснюється шляхом пред'явлення нею документа, що посвідчує особу відповідно до Закону України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус»⁹ від 20 листопада 2012 року, або шляхом накладення такою фізичною особою на відповідній заяві, що подається з метою внесення (зміни) відомостей до реєстру, кваліфікованого електронного підпису.

На сьогодні на державному рівні в Україні впроваджена інтегрована система електронної ідентифікації (<https://id.gov.ua/>), що об'єднала всіх надавачів послуг електронної ідентифікації: електронний підпис, BankID, MobileID. Тому, згідно чинного законодавства, способи ідентифікації громадян в діджитал-просторі є:

- BankID: за допомогою даних з українського банку, де Ви обслуговуєтесь. Сервіс надається Національним банком України та можливий лише для клієнтів тих банків, які його підтримують. Перелік постійно оновлюється;
- MobileID: за допомогою Вашого оператора мобільного зв'язку, лише за умови, якщо Ваша SIM-карта містить електронний підпис. Для отримання такої SIM-карти слід звернутись до вашого мобільного оператора: обміняти наявну SIM-карту на нову та активувати її;
- електронний підпис: передбачає використання громадянином електронного підпису (особистого або юридичної особи), який має вигляд окремого файлу або зберігається на захищеному носії чи записаний на ID-картку. Електронний підпис за правовим статусом прирівняний до власноручного підпису або печатки. Якщо у Вас немає електронного підпису, його можна оформити в одному з акредитованих центрів сертифікації ключів (АЦСК), пред'явивши паспорт та індивідуальний податковий номер (ПН). Перелік АЦСК шукайте на порталі Центрального засвідчувального органу Мін'юсту: <https://www.czo.gov.ua/ca-registry>.

Нині електронна ідентифікація потрібна для посвідчення особи в мережі Інтернет, зокрема для можливості користування електронними послугами або підписувати документи онлайн, здійснювати онлайн платежі, дистанційно укладати контракти, акти та інші документи пов'язані з їх виконанням. Диджиталізація прискорює процеси документообігу і сприяє розвитку електронного документообігу в Україні, що є одним із основних здобутків сучасного розвитку електронного урядування в Україні.

Для прикладу, на вебпорталі Центру «Віза» для Вас створений особистий кабінет, де знаходиться інформація щодо всіх Ваших звернень до «Візи»: дата і час, вид послуги за якою звернулися і її статус. Щоб його відкрити, потрібно лише ідентифікуватися зручним способом (електронний підпис, BankID, MobileID) через впроваджену державну інтегровану систему електронної ідентифікації!¹⁰

Також в Україні функціонує Інтегрована система електронної ідентифікації ID.GOV.UA – це універсальна платформа для е-ідентифікації та автентифікації користувачів. На ній можна зручно, а головне, безпечно, пройти електронну ідентифікацію за допомогою електронних підписів (на файловому, хмарному чи інших захищених носіях, за допомогою MobileID) та BankID НБУ¹¹. Положення про інтегровану систему електронної ідентифікації затверджено відповідною Постановою Кабінету Міністрів України від 19 червня 2019 р. № 546¹². Інтегрована система електронної ідентифікації - це інформаційно-телекомунікаційна система, яка призначена для технологічного забезпечення зручної, доступної та безпечної електронної ідентифікації та автентифікації користувачів системи, сумісності та інтеграції схем електронної ідентифікації, їх взаємодії з офіційними веб-сайтами (веб-порталами), інформаційними системами органів державної влади, органів місцевого самоврядування, юридичних осіб і фізичних осіб - підприємців, забезпечення захисту інформації та персональних даних з використанням єдиних вимог, форматів, протоколів та класифікаторів, а також задоволення інших потреб, визначених актами законодавства.

⁹ Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус: Закон України від 20 листопада 2012 року. Відомості Верховної Ради України. 2013. № 51. Ст. 716.

¹⁰ Що таке електронна ідентифікація? URL: https://kr.gov.ua/news/pg/31019121193362_n/ (дата звернення: 14.10.2020)

¹¹ Інтегрована система електронної ідентифікації ID.GOV.UA. URL <https://id.gov.ua/> (дата звернення: 15.10.2020)

¹² Положення про інтегровану систему електронної ідентифікації: затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 19 червня 2019 р. № 546. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/546-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення: 15.10.2020)

Важливе значення для реалізації права на електронну ідентифікацію в Україні мають Вимоги до засобів електронної ідентифікації, рівнів довіри до засобів електронної ідентифікації для їх використання у сфері електронного урядування, які затверджені Наказом Державного агентства з питань електронного урядування України від 27 листопада 2018 року № 86, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 26 грудня 2018 р. за № 1462/32914¹. Згідно даних Вимог для підтвердження електронної ідентифікації фізичної, юридичної особи, представника юридичної особи під час електронної взаємодії у сфері електронного урядування установи та організації незалежно від форм власності, діяльність яких пов'язана з розробленням, виробництвом, сертифікаційними випробуваннями, експертними дослідженнями та експлуатацією схем і засобів електронної ідентифікації, що видаються фізичним, юридичним особам та представникам юридичних осіб, мають використовувати обов'язкові та додаткові набори ідентифікаційних даних.

Обов'язкові набори ідентифікаційних даних містять наступні відомості для фізичних осіб:

- прізвище, ім'я, по батькові (за наявності);
- унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі (за наявності);
- реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія (за наявності) та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний контролюючий орган та мають відмітку в паспорті);
- серія та номер посвідки на постійне (тимчасове) проживання або (за відсутності) серія (за наявності) та (або) номер паспорта громадянина іншої країни (посвідчення біженця) - для фізичних осіб, які не є громадянами України,- нерезидентів;

Додаткові набори ідентифікаційних даних не мають впливати на технологічну сумісність схем та засобів електронної ідентифікації з інформаційно-телекомунікаційними системами сфери електронного урядування та можуть містити такі відомості для фізичних осіб:

- найменування установи, яка видала паспорт або інший документ, що посвідчує особу;
- дата видачі паспорта або іншого документа, що посвідчує особу;
- серія та (або) номер документа, що підтверджує право фізичної особи на здійснення діяльності у певній сфері;
- місце народження;
- місце проживання.

Використання засобів електронної ідентифікації з низьким рівнем довіри в інформаційно-телекомунікаційних системах сфери електронного урядування допускається виключно для ідентифікації користувачів адміністративних послуг під час їх первинної реєстрації та доступу до складових систем - особистих кабінетів, через які здійснюється обмін інформацією про склад, порядок отримання послуг, статус розгляду заявок на отримання послуг та результати надання послуг в електронному вигляді. В інших випадках електронна ідентифікація фізичних осіб, юридичних осіб або представників юридичних осіб в інформаційно-телекомунікаційних системах сфери електронного урядування здійснюється з використанням схем та засобів електронної ідентифікації з високим або середнім рівнем довіри до засобів електронної ідентифікації.

Висновки. На основі вищевикладеного, можна зробити наступні висновки.

Нині формується новітнє покоління прав людини - права людини четвертого покоління в результаті розвитку медицини, науки і технологій, еволюції концепції прав людини, розвитку суспільства, електронного урядування, розвитку інформаційних технологій та диджиталізації. Право на електронну ідентифікацію належить до четвертого покоління прав людини.

Право на електронну ідентифікацію в Україні – це міра можливої поведінки фізичної особи, установлені нормами чинного законодавства України, з метою задоволення її потреб та інтересів у сфері електронної ідентифікації.

Нині електронна ідентифікація потрібна для посвідчення особи в мережі Інтернет, зокрема для можливості користування електронними послугами або підписувати документи онлайн, здійснювати онлайн платежі, дистанційно укладати контракти, акти та інші документи пов'язані з їх виконанням. Диджиталізація прискорює процеси документообігу і сприяє розвитку електронного документообігу в Україні, що є одним із основних здобутків сучасного розвитку електронного урядування в Україні.

Існують перспективи подальших наукових досліджень у даному напрямку, зокрема, щодо: правового регулювання електронного урядування, порівняльно-правового аналізу права на електронну ідентифікацію в Україні та в країнах ЄС; захисту права на електронну ідентифікацію в Україні.

Отже, у даній статті охарактеризовано проблематику права на електронну ідентифікацію в Україні.

¹ Вимоги до засобів електронної ідентифікації, рівнів довіри до засобів електронної ідентифікації для їх використання у сфері електронного урядування, які затверджені Наказом Державного агентства з питань електронного урядування України від 27 листопада 2018 року № 86, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 26 грудня 2018 р. за № 1462/32914. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1462-18#Text> (дата звернення: 15.10.2020)

Анотація.

Статтю присвячено проблематиці права на електронну ідентифікацію в Україні. Сформульовано авторське визначення поняття «право на електронну ідентифікацію в Україні». Проаналізовано порядок здійснення права на електронну ідентифікацію в Україні. Охарактеризовано сучасний стан реалізації права на електронну ідентифікацію в Україні.

Summary.

The article is devoted to the issue of the right of electronic identification in Ukraine.

Today the latest generation of human rights is being formed - the fourth generation of human rights as a result of the development of medicine, science and technology, the evolution of the concept of human rights, society, e-government, information technology and digitalization. The right to electronic identification belongs to the fourth generation of human rights.

The right to electronic identification in Ukraine is a measure of possible behaviour of an individual, established by the current legislation of Ukraine, in order to meet its needs and interests in the field of electronic identification.

Electronic identification is now required to identify oneself on the Internet, including the ability to use electronic services or sign documents online, make online payments, and conclude contracts, acts and other documents related to their execution remotely. Digitalization accelerates the process of document management and promotes the development of electronic document management in Ukraine, which is one of the main achievements of modern development of e-government in Ukraine.

The use of low-trust electronic identification tools in information and telecommunication systems in the field of e-government in Ukraine is allowed only to identify users of administrative services during their initial registration and access to the components of the system - personal accounts through which information is exchanged about the composition, services, the status of consideration of applications for services and the results of services in electronic form. In other cases, electronic identification of individuals in information and telecommunication systems in the field of e-government in Ukraine is carried out using schemes and means of electronic identification with a high or medium level of trust in electronic identification means.

Reference:

1. Алмаші І.М. Реалізація прав людини в Україні: монографія. Ужгород, Видавничий центр Закарпатського інституту ім. А.Волошина ПрАТ ВНЗ «МАУП», 2015. 226 с.
2. Аврамова О. Жидкова О. Четверте покоління прав людини: постановка проблеми. Право України. 2010. № 2. С. 101–107.
3. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 року. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 131.
4. Угода про Асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 27 червня 2014 року. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/984_011 (дата звернення: 14.10.2020).
5. Про ратифікацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: Закон України від 16 вересня 2014 року. Відомості Верховної Ради України. 2014. № 40. Ст. 2021.
6. Про інформацію: Закон України від 2 жовтня 1992 року. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 48. Ст.650.
7. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22 травня 2003 року. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 36. Ст. 275.
8. Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу: Закон України від 18 березня 2004 року. Відомості Верховної Ради України. 2004. № 29. Ст. 367.
9. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах: Закон України від 5 липня 1994 року (в редакції Закону України від 31 травня 2005 року). Відомості Верховної Ради України. 2005. № 26. Ст. 347.
10. Про захист персональних даних: Закон України від 1 червня 2010 року. Відомості Верховної Ради України. 2010. № 34. Ст. 481.
11. Про електронні довірчі послуги: Закон України від 5 жовтня 2017 року. Відомості Верховної Ради України. 2017. № 45. Ст. 400.
12. Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус: Закон України від 20 листопада 2012 року. Відомості Верховної Ради України. 2013. № 51. Ст. 716.
13. Що таке електронна ідентифікація? URL: https://kr.gov.ua/ua/news/pg/31019121193362_n/ (дата звернення: 14.10.2020).

14. Інтегрована система електронної ідентифікації ID.GOV.UA. URL <https://id.gov.ua/> (дата звернення: 15.10.2020).
15. Положення про інтегровану систему електронної ідентифікації: затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 19 червня 2019 р. № 546. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/546-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення: 15.10.2020).
16. Вимоги до засобів електронної ідентифікації, рівнів довіри до засобів електронної ідентифікації для їх використання у сфері електронного урядування, які затверджені Наказом Державного агентства з питань електронного урядування України від 27 листопада 2018 року № 86, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 26 грудня 2018 р. за № 1462/32914. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1462-18#Text> (дата звернення: 15.10.2020).

Larysa Vasylchuk,

*Doctor of Law, Associate Professor of Constitutional
law and comparative law
Faculty of Law
Uzhhorod National University*